

Kommunedelplan for trafiksikkerhet 2024-2028

Analyse av trafikkulykker i Åmot kommune 2013-2022

Innhold

1. Sammendrag	2
2. Innhenting og behandling av data	3
3. Ulykkessituasjon i Åmot kommune	4
3.1. Oppsummering av funn	4
3.2. Trafikkulykker og skadeomfang	5
3.3. Kjønnfordeling i trafikkulykker i Åmot	6
3.4. Aldersfordeling blant drepte og skadde	7
3.5. Tidsfordeling av ulykker	7
3.6. Geografisk fordeling av trafikkulykker	8
3.7. Trafikantgrupper	10
3.7.5. Bilulykker	11
3.7.6 Ubeskyttede trafikanter	13

1. Sammendrag

Dette dokumentet inneholder en analyse av ulykkessituasjonen i Åmot siste tiårsperiode. Analysen er basert på Statens vegvesens ulykkesstatistikk mellom 2013 - 2022.

Hovedfunnene i analysen er at antall innrapporterte trafikkulykker med personskafe holder seg stabilt. Det er ingen reduksjon i antall hardt skadde og drepte, men det er heller ingen økning.

Aldersgruppen 50-54 år er mest utsatt for trafikkulykker med personskafe. Blant drepte og hardt skadde er det flest i aldersgruppene 25-29 år og 60-64 år.

70 % av alle drepte og hardt skadde har vært i trafikkulykker med personbiler. Ubeskyttede trafikanter, det vil si fotgjengere, syklister, mopedførere og motorsyklister utgjør ca. 19 % av alle personskader i Åmot.

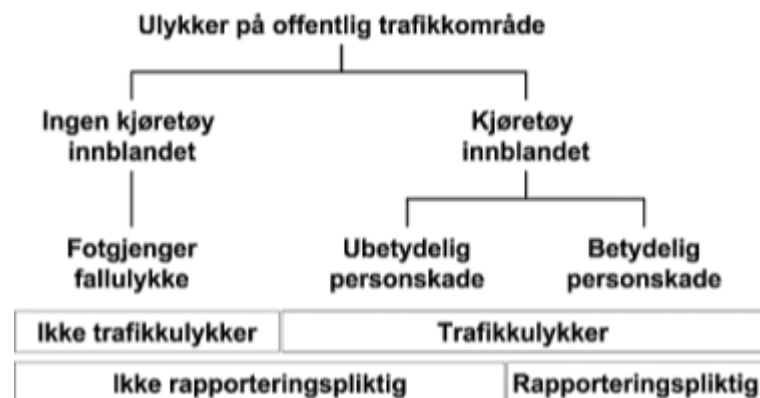
2. Innhenting og behandling av data

Følgende datamateriale er brukt i forbindelse med ulykkesanalysen:

Ulykkesstatistikk

Informasjon om trafikkulykkene i perioden 2013-2022 er hentet fra Statens vegvesens TRINE-register. TRINE-registeret gir en oversikt over politirapporterte ulykker med personskade i vegtrafikken. Ulykker som ikke er rapportert til politiet inngår ikke i statistikken. Mer om kvaliteten på ulykkesdata finnes i kapittel 5.

Som trafikkulykke regnes kun ulykker med minst ett kjøretøy involvert. Fotgjengeres eneulykker er derfor ikke definert som trafikkulykker, selv om de har skjedd på trafikkareal. Sykkel er regnet som kjøretøy, og eneulykker på sykkel er derfor inkludert i definisjonen av trafikkulykke. Figur 2.1 viser en oversikt over hvilke typer ulykker som er rapporteringspliktige og inngår i politiets statistikk.

Figur 2.1: Definisjon på en rapporteringspliktig vegtrafikkulykke med personskade (Trafikksikkerhetshåndboka, TØI, 2012).

Geografiske data

Nøyaktig lokalisering av hver enkelt trafikkulykke er ikke fremhevet i analysen. Det er brukt informasjon om vegnettet fra kommunes kartgrunnlag og Nasjonal vegdatabank (NVDB).

3. Ulykkessituasjon i Åmot kommune

3.1. Oppsummering av funn

Her gjengis hovedfunnene i analysen av trafikkulykker. I kapitlene 3.2-3.7 i vedlegget vises mer detaljerte resultater.

I analyseperioden 2013-2022 ble 73 trafikkulykker med personskade rapportert til politiet. I disse ulykkene har 92 personer blitt skadd, hvorav 1 person har omkommet og 18 personer har blitt hardt skadd.

Analysen viser:

- Antall ulykker, samt antall drepte og hardt skadde har holdt seg stabilt
 - Det er en overvekt av menn i trafikkulykker totalt sett, også når det gjelder drepte og hardt skadde
 - En overvekt av menn som blir skadet i motorsykkelykker
 - Aldersgruppen 50-54 er mest utsatt for trafikkulykker med personskade
 - Blant drepte og hardt skadde er det flest i aldersgruppene 25-29 og 60-64
 - Juli er måneden med flest trafikkulykker
 - Flest ulykker skjer på formiddagen, mellom kl. 09:00 og 14:59
 - Det er høyest konsentrasjon av ulykker ved tettstedet Rena, og nært kommunegrensen til Elverum
 - Flest ulykker skjer langs hovedaksene i kommunen, fylkes- og riksvei.
 - I tre av ulykkene i sentrum var syklister involvert.
 - Flest ulykker skjer på veier med fartsgrense 80 km/t.
- Omtrent 75 % av alle trafikkulykker med personbil med hardt skadde og drepte skjer på veier med fartsgrense 80 km/t eller høyere.
 - Flertallet av trafikkulykkene med personbil har skjedd på fylkes- eller riksvei.
 - De aller fleste trafikkulykker med drepte eller hardt skadd i bil skjer på vegstrekninger. Få personer i bil blir hardt skadd eller drept i vegkryss, eller i avkjørsler.
 - Ubeskyttede trafikanter utgjør ca. 19% av alle personskader i Åmot
 - I tre av ulykkene i sentrum var syklister involvert
 - Flertallet av trafikkulykkene med ubeskyttede trafikanter har skjedd på fylkes- eller riksvei.
 - De aller fleste trafikkulykker med drepte eller hardt skadde ubeskyttede trafikanter skjer på veistrekninger og i kryss

3.2. Trafikkulykker og skadeomfang

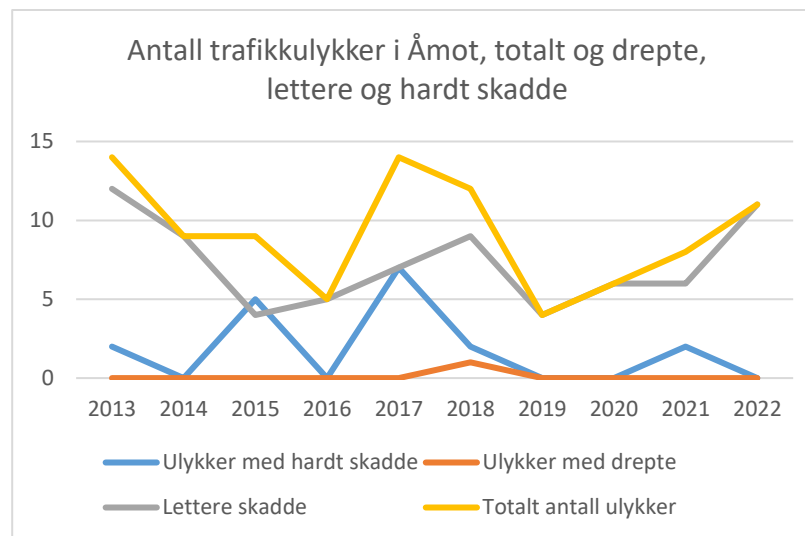
- Antall ulykker har holdt seg stabilt
- Antall drepte og hardt skadde går ikke ned, men går heller ikke opp

92 personer er skadd i 73 politirapporterte trafikkulykker i Åmot kommune i analyseperioden 2013-2022. Av disse personene ble 1 drept og 18 hardt skadd.

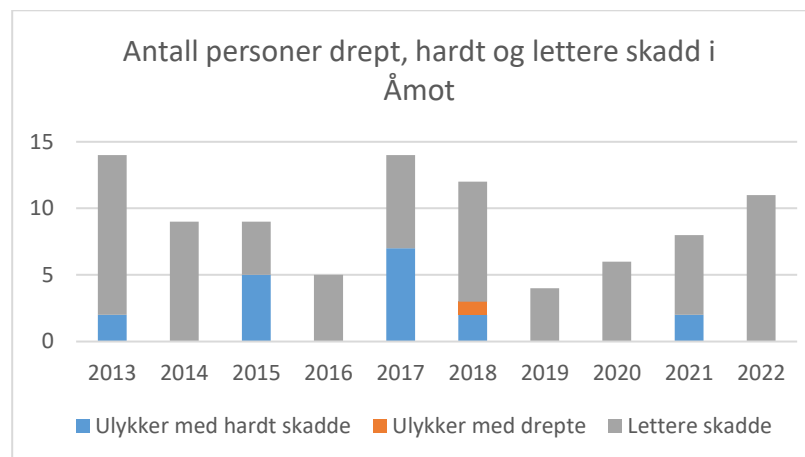
År 2017 hadde særlig mange ulykker med hardt skadde, mens det er en overvekt av lettere skadde totalt sett.

Det totale antallet ulykker har vært litt varierende, men de siste årene har antallet ulykker totalt sett hatt en svak økning, men antallet har holdt seg under 15 trafikkulykker i året.

Sammenlignet med den nasjonale utviklingen, der antallet hardt skadde og drepte har gått ned med omtrent 25% fra 2013 til 2022, er utviklingen i Åmot ikke like positiv, da utviklingen har vært for varierende til at man med sikkerhet kan si at det har vært en nedgang.

Figur 3.1. Antall trafikkulykker, drepte, lettere og hardt skadde i Åmot (2013 - 2022)

Figur 3.2. Antall personer som ble drept, hardt eller lettere skadd i Åmot (2013-2022)

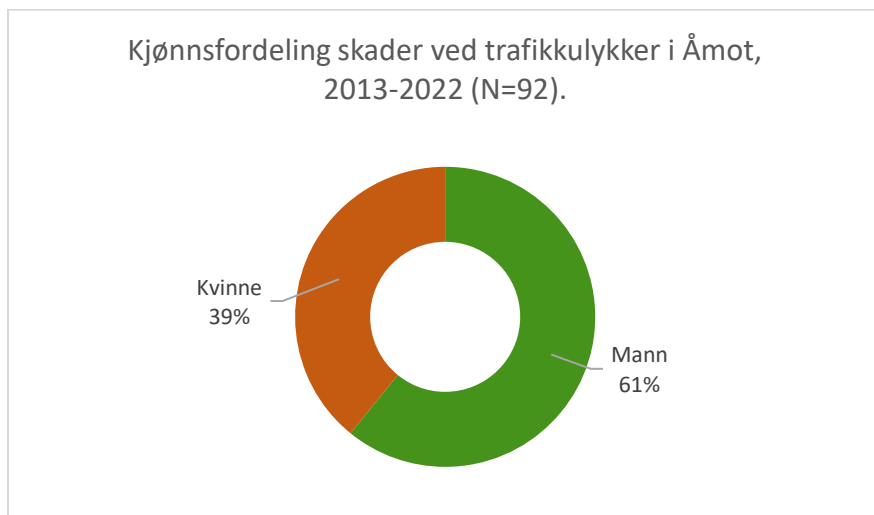
3.3. Kjønnssfordeling i trafikkulykker i Åmot

- En overvekt av menn blant drepte og hardt skadde
- En overvekt av menn i trafikkulykker totalt sett
- En overvekt av menn blant motorsyklister

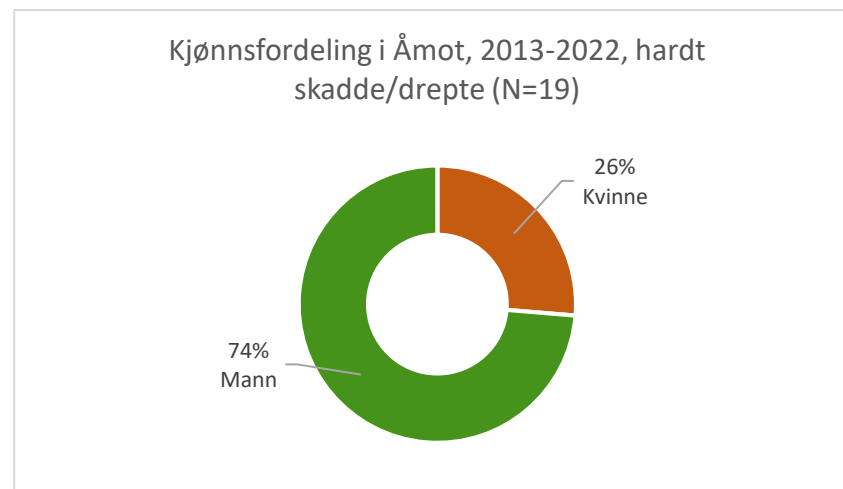
Det er et flertall av menn som blir drept eller hardt skadd i trafikken i Åmot, som vist i figur 3.3. Det samme gjelder også for skader totalt sett.

Figur 3.4 viser en overvekt av menn som blir skadd på motorsykel. Dette utgjør 6 av 92 ulykker i Åmot.

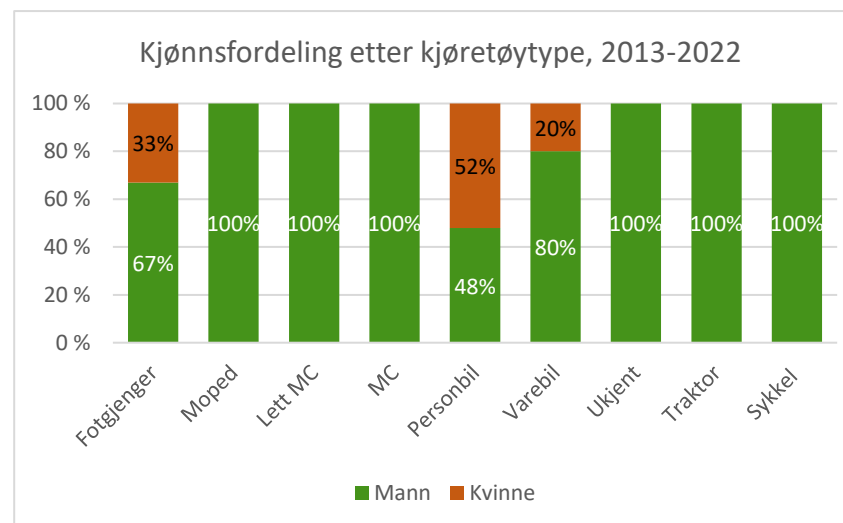
Kjønnssfordelingen i resterende ulykker viser en overvekt av menn, men antallet ulykker er så lavt at funnet ikke er av signifikant verdi, med 1-2 ulykker i løpet av de siste 10 årene. Flest ulykker, 63 av 92, involverte personbiler. Her er det relativt jevnt mellom kvinner og menn, med en svak overvekt av kvinner.

Figur 3.3. Kjønnssfordeling skader ved trafikkulykker i Åmot i analyseperioden.

Figur 3.4. Kjønnssfordeling i ulykker med hardt skadde/drepte i Åmot i analyseperioden

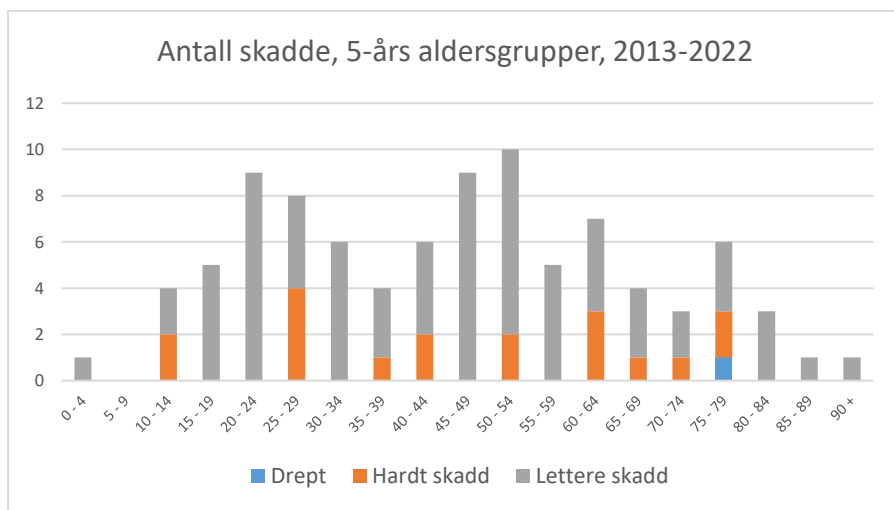

Figur 3.5. Kjønnssfordeling i Åmot for ulike trafikantgrupper.

3.4. Aldersfordeling blant drepte og skadde

- Aldersgruppen 50-54 er mest utsatt for trafikkulykker med personskade
- Blant drepte og hardt skadde er det flest i aldersgruppene 25-29 og 60-64

I Åmot er det høyest antall trafikkskadde blant voksne mellom 50 og 54 år, som vist i figur 3.6. Blant hardt skadde og drepte er det flest i aldersgruppene 25-29 og 60-64 år. I perioden 2013-2022 var det kun ett dødsfall i trafikken i Åmot kommune, denne personen var i aldersgruppen 75-79 år. Kun 1 barn under 4 år har blitt lettere skadet i tidsperioden.

Figur 3.6. Skadegrad fordelt på 5-årsgrupper (2013-2022)

3.5. Tidsfordeling av ulykker

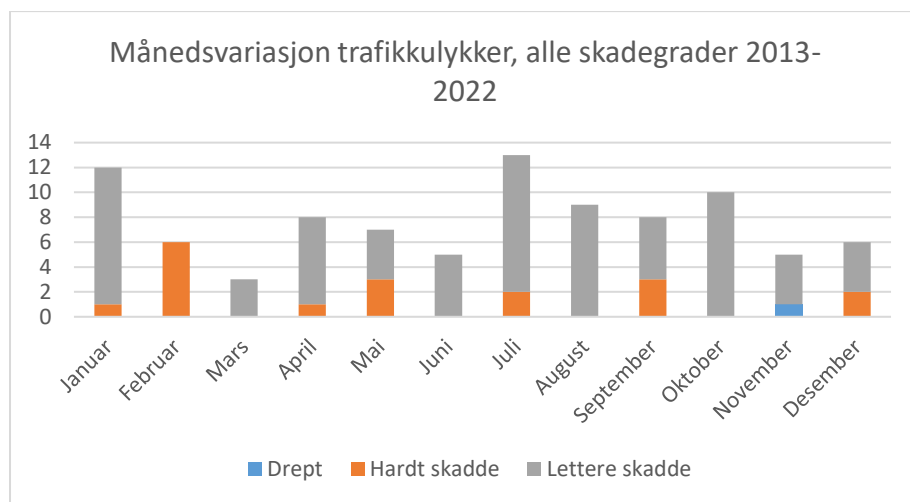
- Juli er måneden med flest trafikkulykker
- Flest ulykker skjer på formiddagen, mellom kl. 09:00 og 14:59, jf. figur 3.7(b)

Flest trafikkulykker skjer på sensommeren og på høsten, og juli er måneden med flest ulykker. I vintermånedene og i mai/juni er antallet ulykker lavere, som vist i figur 3.7(a).

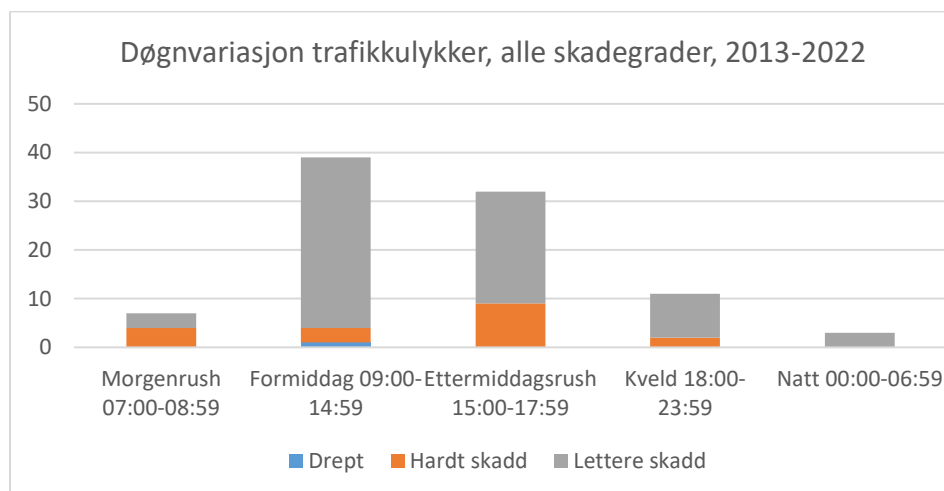
Det skjer flest trafikkulykker på formiddagen, men flest antall hardt skadde forekommer i ettermiddagsrushet fra 15:00 til 17:59.

Ulykker med hardt skadde er spredt over hele året og nesten hele døgnet, se figur 3.7(b). Ut fra antallet ulykker med drepte og hardt skadde går det ikke statistisk an å trekke ytterligere konklusjoner.

(a)

(b)

Figur 3.7 (a) Månedsvariasjon og (b) døgnvariasjon trafikkulykker i Åmot i analyseperioden.

3.6. Geografisk fordeling av trafikkulykker

- Det er høyest konsentrasjon av ulykker ved tettstedet Rena, og nært kommunegrensen til Elverum
- Flest ulykker skjer langs hovedaksene i kommunen, fylkes- og riksvei.
- I tre av ulykkene i sentrum var syklister involvert.
- Flest ulykker skjer på veier med fartsgrense 80 km/t.

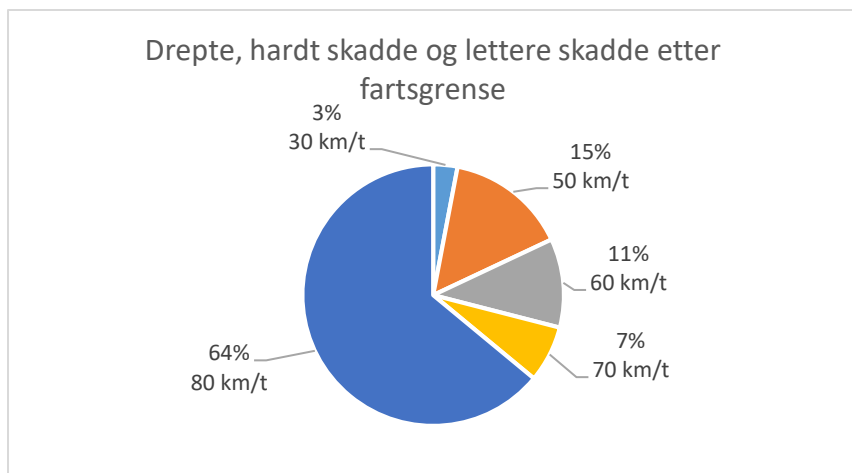
Det har skjedd trafikkulykker spredt utover det meste av vegnettet i Åmot, og i de fleste ulykker med personskader har det vært lettere skader.

De fleste ulykkene i kommunen har skjedd langs hovedaksene; fylkesveiene og riksvei 3.

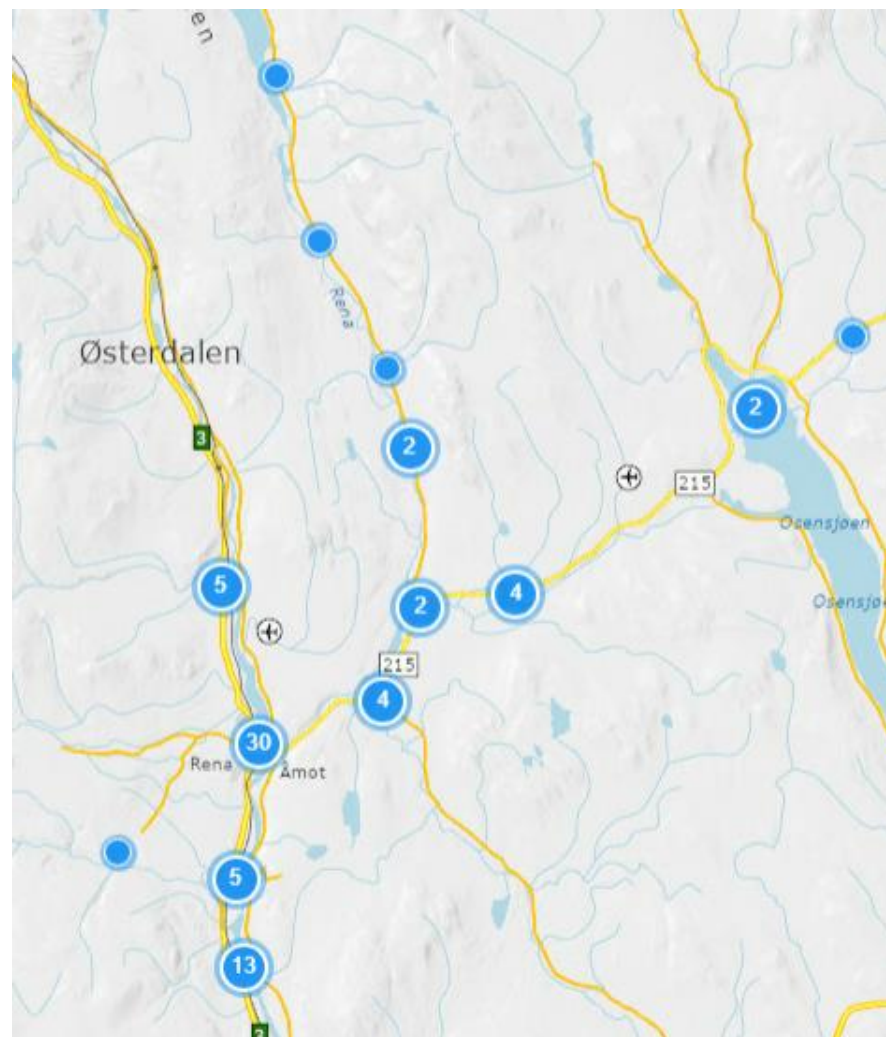
8 av ulykkene forekom i Rena sentrum. Der tre av dem var personbiler som kjørte på syklister, der disse fikk lettere skader.

Ulykkene med drepte og hardt skadde er få statistisk sett, og de er også svært spredt ut over vegnettet, se figur 3.9.

Flest ulykker med drepte og hardt skadde har skjedd på veger med fartsgrense 80 km/t. Omtrent 64 % av slike ulykker har skjedd ved denne fartsgrensen, se figur 3.8.

Figur 3.8. Ulykker fordelt på fartsgrense ved ulykkesstedet.

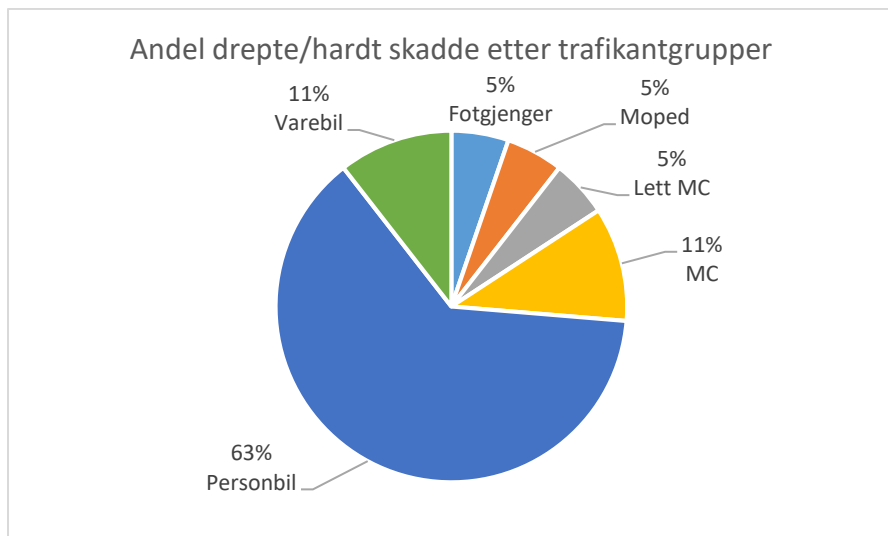
Figur 3.9 Kart over trafikulykker i Åmot 2013-2022

3.7. Trafikantgrupper

- Mer enn halvparten av alle drepte og hardt skadde har reist med personbil, dette er også den største gruppen blant hardt skadde og drepte.
- Nest størst er gruppene er motorsyklister og varebiler, men sammenlagt utgjør dette 4 ulykker i perioden 2013-2022.

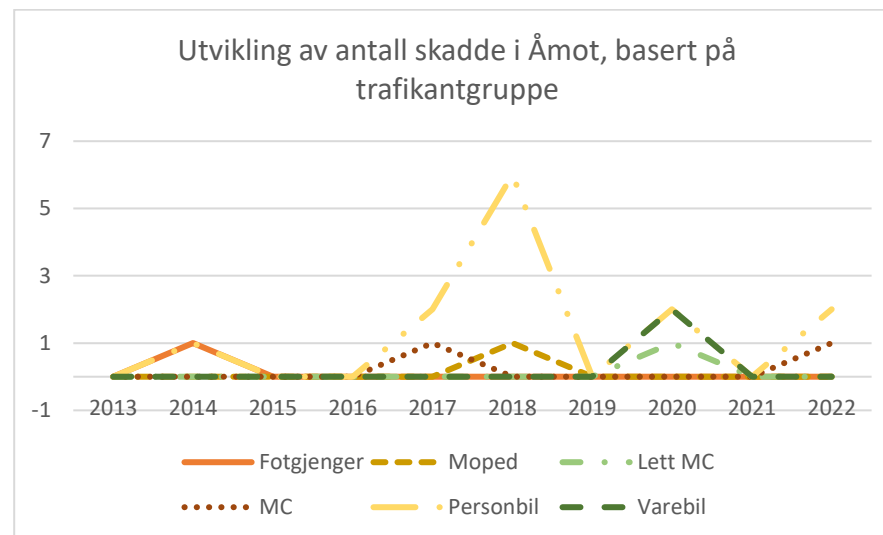
Det laveste antallet drepte eller hardt skadde i Åmot er ubeskyttede trafikanter, slik som fotgjengere, mopedister eller lett motorsyklister. Med ubeskyttet trafikanter menes de som ikke har et beskyttende karosseri rundt seg og som dermed er mer utsatt for skade når det først skjer en ulykke.

Figur 3.10 viser hvordan antall drepte og hardt skadde fordeler seg på trafikantgrupper

Figur 3.10. Andel drepte/hardt skadde etter trafikantgrupper

Den siste tiårsperioden har antallet trafikkulykker stort sett holdt seg stabilt. Med unntak av i 2018, der det var ett noe høyere antall ulykker med personbil, som vist i figur 3.11.

Figur 3.11 Endring i antall skadde per år fordelt på trafikantgruppe

3.7.5. Bilulykker

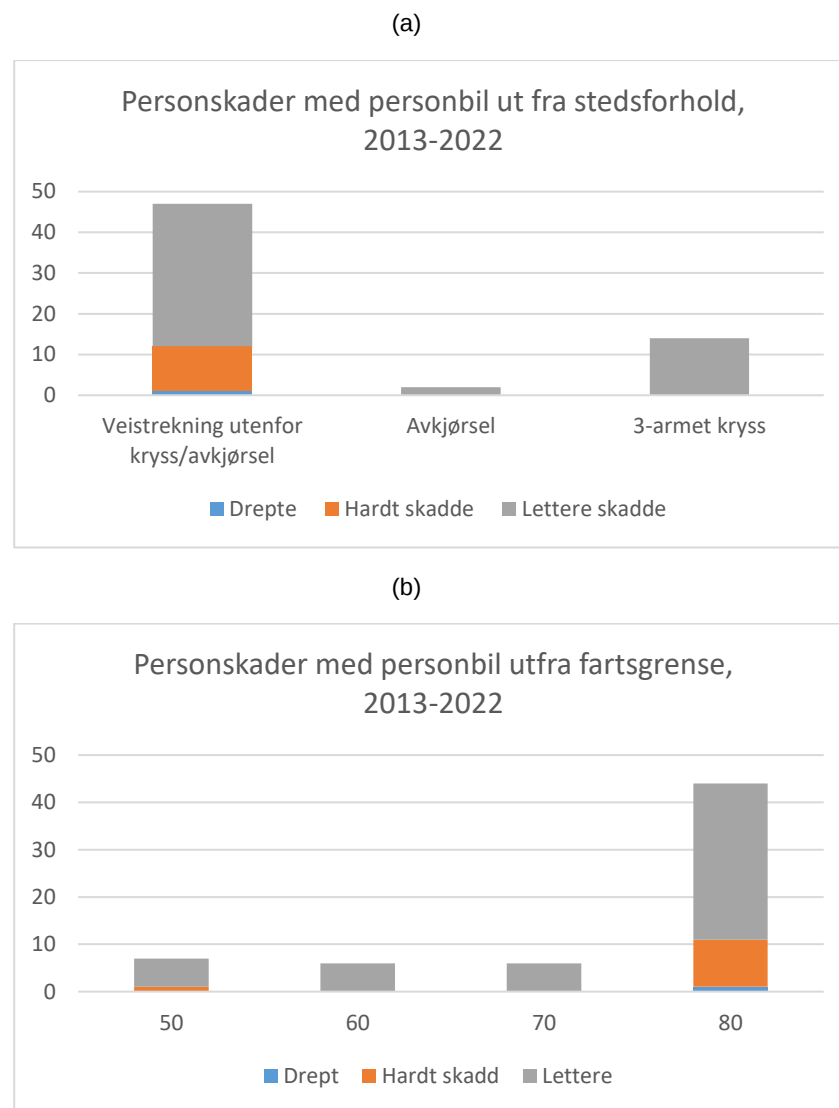
- Omtrent 75 % av alle trafikkulykker med personbil med hardt skadde og drepte skjer på veger med fartsgrense 80 km/t eller høyere.
- Flertallet av trafikkulykkene med personbil har skjedd på fylkes- eller riksvei.
- De aller fleste trafikkulykker med drepte eller hardt skadd i bil skjer på vegstrekninger. Få personer i bil blir hardt skadd eller drept i vegkryss, eller i avkjørsler.

De aller fleste, eller 75%, av bilulykkene med hardt skadde eller drepte har skjedd på strekning, se figur 3.12 (a). Antall trafikkulykker med drepte og hardt skadde er forholdsvis jevnt fordelt mellom 50, 60 og 70 km/t, men omtrent 70 % av alle trafikkulykker med personbil skjer i fartsgrense 80 km/t eller høyere, se figur 3.12 (b).

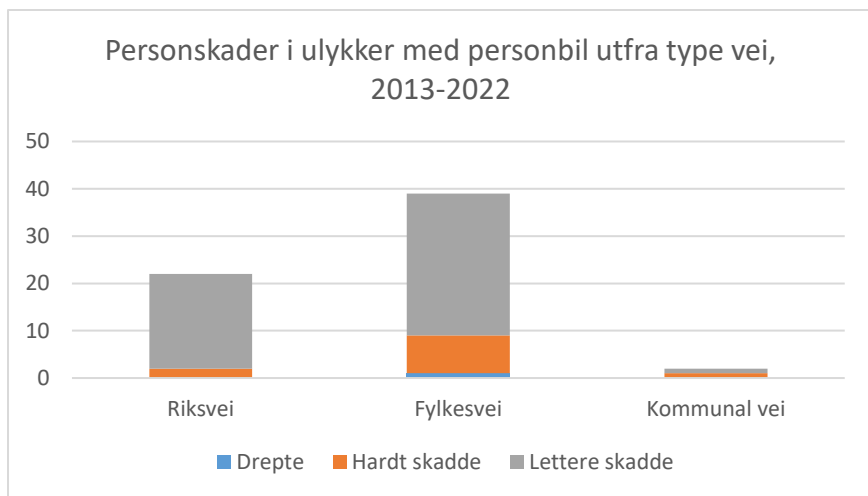
Omtrent 97% av alle trafikkulykkene med personbil i Åmot kommune har skjedd på fylkes- eller riksvei, se figur 3.13.

I analyseperioden har totalt 63 personer blitt skadd i trafikken i forbindelse med personbil i Åmot. Av disse ble 12 drept eller hardt skadd hvilket utgjør i overkant av 19,05 %.

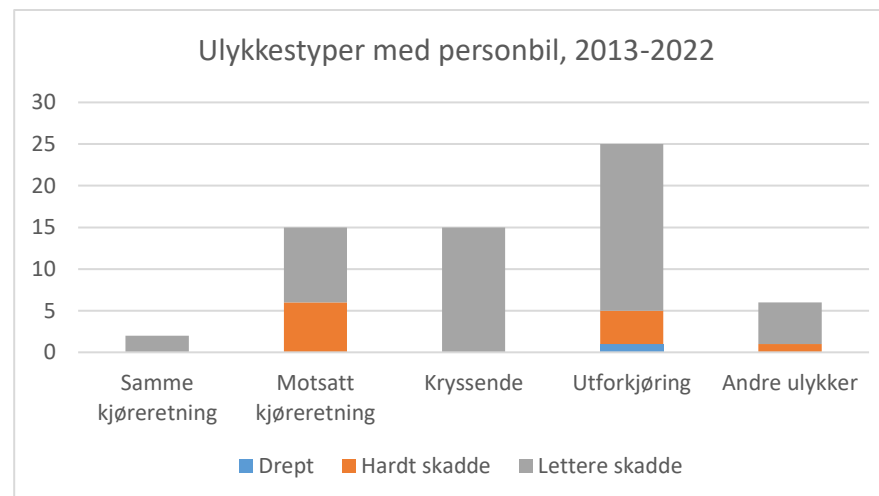
En nærmere gjennomgang av ulykkene på strekninger har vist at et flertall er utforkjøringer, se figur 3.14.

Figur 3.12. (a) og (b). (a) Personskader med personbil ut fra stedsforhold, (b) Personskader med personbil ut fra fartsgrense.

Figur 3.13. Personskader i ulykker med personbil, utfra type vei

Figur 3.14. Ulykkestyper med personbil utfra stedsforhold

3.7.6 Ubeskyttede trafikanter

- Ubeskyttede trafikanter utgjør ca. 19% av alle personskader i Åmot
- Flertallet av trafikkulykkene med ubeskyttede trafikanter har skjedd på fylkes- eller riksvei.
- De aller fleste trafikkulykker med drepte eller hardt skadde ubeskyttede trafikanter skjer på veistrekninger og i kryss

For de ubeskyttede trafikantene var antallet per gruppe for lavt til å kunne gi noen konkrete statistiske slutninger, derfor er disse slått sammen til en gruppe. Dette er fotgjengere, syklister, mopedister, motorsyklister og lett motorsyklister.

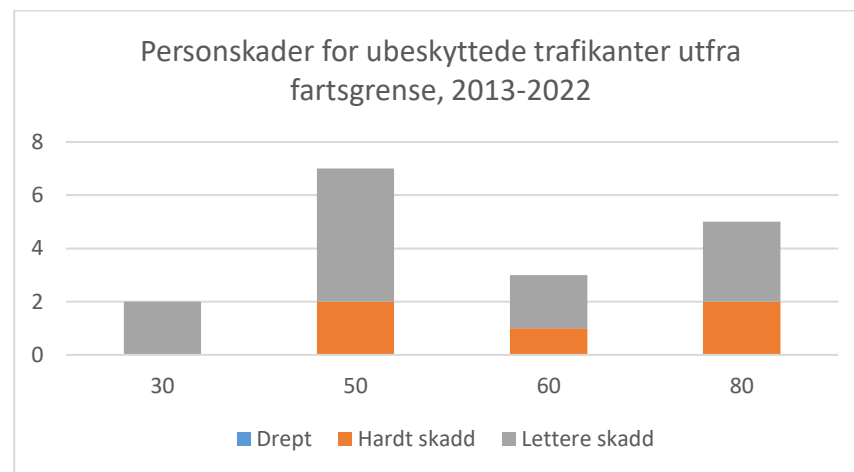
Flest ulykker med ubeskyttede trafikanter skjer på veistrekninger og i kryss, se figur 3.15 (a).

I motsetning til for personbiler, der flest ulykker skjer på veier med 80 km/t, skjer de fleste ulykker for ubeskyttede trafikanter på veier med fartsgrense 50 km/t. Hardt skadde er relativt jevnt fordelt over 50, 60 og 80 km/t, se figur 3.15 (b).

Også for ubeskyttede trafikanter skjer flest trafikkulykker på fylkes- eller riksvei, se figur. 3.16. Men det er å forvente at det er en hel del mørketall for ulykker som involverer ubeskyttede trafikanter.

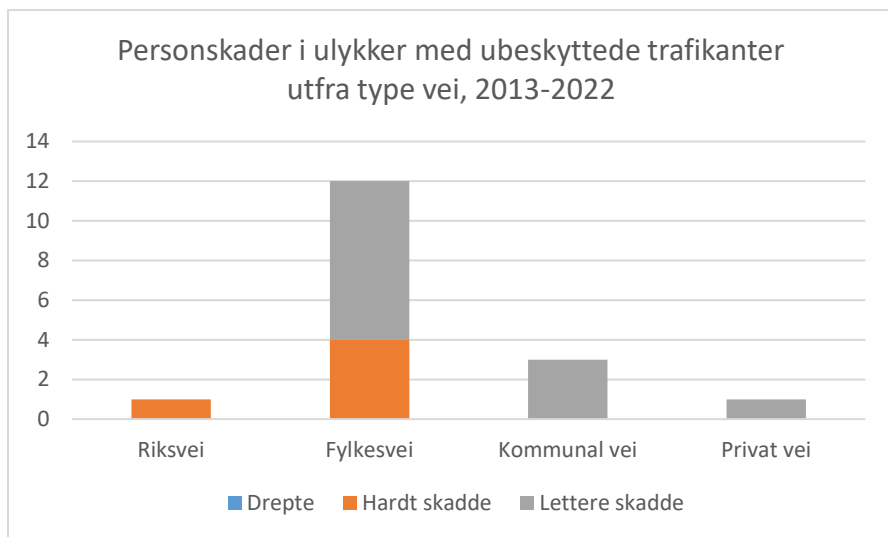

(b)

Figur 3.15. (a) og (b). (a) Personskeer med ubeskyttede trafikanter ut fra stedsforhold, (b) Personskeer med ubeskyttede trafikanter ut fra fartsgrense.

(a)

Figur 3.16. Personskader i ulykker med ubeskyttede trafikanter, utfra type vei